

/Ю.В.Пасевич.— Режим доступу: <http://naukajournal.org/>

5. Маршавін, Ю.М. Ринок праці України і державна служба зайнятості в умовах динамічних змін: матеріали досліджень / Ю. М. Маршавін. — К.: Альтерпрес, 2011. — 483 с.

6. Державна служба зайнятості України [Електронний ресурс]: офіційний сайт. — Режим доступу: <http://www.dcz.gov.ua>

Рассмотрены вопросы информационного обеспечения регулирования занятости населения в регионах Украины. Определены преимущества и недостатки Единой информационно-аналитической системы Государственной службы занятости. Проанализирован контент веб-страниц негосударственных агентств по трудоустройству. Представлены предложения по интеграции усилий государственной службы занятости и частных структур в регулировании региональных рынков труда.

Ключевые слова: *информационное обеспечение, спрос и предложение, Государственная служба занятости, информационно-аналитическая система, электронные ресурсы, региональный рынок труда.*

The article is devoted to the issues of information provision of employment regulation in the regions of Ukraine. The advantages and disadvantages of the Unified information and analytical system of the State Employment Service are defined. The content of web pages of non-state employment agencies is analyzed. Suggestions for the integration of public employment services and private sector efforts in the regulation of regional labour markets are presented.

Keywords: *information system, supply and demand, the State employment service, information-analytical system, electronic resources, regional labor market.*

УДК 331.108.37:651

Т.А. Лугова

ПОЗИТИВНІ ТА НЕГАТИВНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОГО УПРАВЛІННЯ ПОСЛУГАМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Робота присвячена дослідженню особливостей електронного управління послугами охорони здоров'я, виявленню позитивних та негативних аспектів впровадження таких систем.

Ключові слова: *електронна послуга, електронне управління послугами, система електронного управління послугами, медична інформаційна система, електронна медична карта, електронна реєстратура.*

Застосування сучасних інформаційних систем є важливим компонентом реформування української медицини. Розвиток інформаційного забезпечення в закладах охорони здоров'я дозволить домогтися суттєвого підвищення ефективності їхньої роботи. Крім того, роботу медичних працівників пов'язано з заповненням великої кількості документів на паперових носіях, тому її автоматизація є нагальною потребою для раціональної організації лікувально-діагностичного процесу і покращення якості медичних послуг (М.Ю. Дітковська) [9]. Але, як і у будь-яких інших технологій, у сучасних систем електронного управління послугами (СЕУП) є свої як позитивні, так і негативні сторони.

Широке використання СЕУП в різних галузях зумовило посилений інтерес з боку науковців. Зокрема, В.Я. Цветков та С.Г. Семушкіна у своїй статті «Электронные ресурсы и электронные услуги» розглядають співвідношення понять «електронні ресурси» та «електронні послуги». І. Катерняк [11] досліджує проблеми та перспективи розвитку електронних послуг в Україні. М.Ю. Дітковська [9, 1-6] приділяє увагу проблемі формування сучасного інформаційного середовища в закладах охорони здоров'я.

Українські дослідження часто зосереджуються на питаннях державного регулювання процесів інформатизації медицини [8], аналізу стану інформатизації в медицині [13]. В.О. Качмар [12] досліджує стан розвитку МІС в Україні, напрямки розвитку інформаційних технологій у медицині та особливості застосування електронної медичної карти пацієнта. О.П. Мінцер у ряді праць [15] розглядає проблему створення єдиної державної системи інформаційного забезпечення закладів охорони здоров'я та впровадження медичного електронного паспорта громадянина.

Вчені аналізують ринок медичних інформаційних систем (далі МІС) [7], розглядають різноаспектні проблеми використання інформаційних систем в галузі охорони здоров'я: вимоги до проектування інтерфейса МІС [6], аналіз системи електронної реєстрації

пацієнтів [10], автоматизовані системи ведення історії хвороб, принципи формування єдиної МІС у великому місті [16] тощо, фінансовий аспект впровадження МІС [5]. Фундаментальними у галузі МІС є праці [14].

Переважаюча кількість існуючих робіт стосовно електронного управління послугами (далі ЕУП) стосуються електронного урядування або мають суто прикладний характер. А в сучасній законодавчій базі України [1-4] не має чіткого визначення понять «електронне управління послугами», «електронна послуга» та «СЕУП», також відсутній перелік послуг, що належать до даних понять. Саме тому на сьогодні є необхідність теоретичного обґрунтування цієї прикладної галузі, вироблення наукового тезаурусу, встановлення органами державної влади відповідних законів та стандартів в сфері надання електронних послуг, та переходу до практичної реалізації СЕУП охорони здоров'я з подальшим фінансуванням цієї сфери.

В деяких медичних закладах України вже впроваджено системи «електронної реєстрації пацієнтів» (КУ міська поліклініка № 6 в Одесі, Тернопільська міська комунальна поліклініка №1 тощо). Такі системи є одним із видів надання електронних послуг, що полегшують процес запису пацієнтів на прийом до лікаря та допомагають зекономити час як пацієнтів, так і працівників медичного закладу.

Реєстрація пацієнтів здійснюється за допомогою таких засобів (рис.1):

- за телефоном;
- через Інтернет;
- через електронний реєстраційний термінал поліклініки.

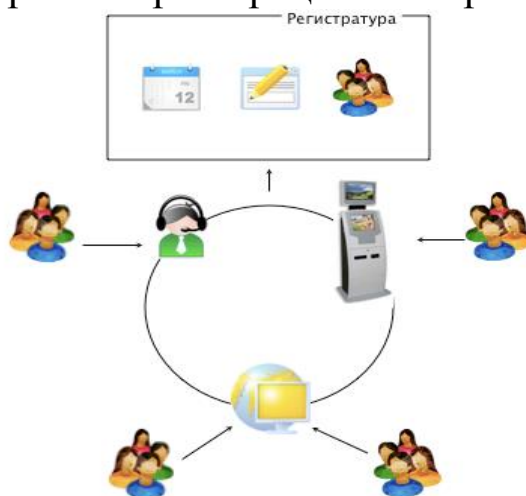

Рис. 1. Засоби електронної реєстрації пацієнтів

Така система надає користувачам нові можливості: після реєстрації та заповнення персональних даних пацієнт вибирає день і час прийому у лікаря, зазначивши причину візиту тощо. Повна інформація стосовно хвороби пацієнта, історії всіх призначень, обстежень, щеплень зберігається у зручній для користувача електронній базі даних. Це дозволяє планувати графік прийому лікаря на день і навіть на місяць вперед, що значно спрощує роботу.

Система запису на прийом дає можливість пацієнту:

- переглянути розклад усіх лікарів медичного закладу (вибір лікаря може здійснюватися як по спеціалізації, так і по прізвищу);
- переглянути місце та час прийому лікаря;
- самотійно, без участі працівників реєстратури, без черги заздалегідь записатися на прийом до лікаря за допомогою терміналу або через Інтернет-сайт з домашнього ПК;
- роздрукувати талон на прийом до лікаря встановленого лікувальним закладом зразку;
- скасувати або перенести відвідування.

До переваг системи електронної реєстрації пацієнтів належить:

- створення єдиного інформаційного поля для користувачів медичними послугами;
- багатомовність (російський чи український інтерфейс на вибір);
- збір та аналіз статистичної інформації підрозділами медичного закладу;
- зниження навантажень на традиційну реєстратуру та працівників медичного закладу;
- уникнення черг та конфліктних ситуацій пов'язаних з ними;
- користувачі самі вказують всю необхідну інформацію: особисті дані, присутність страховки тощо.

Всі ці аспекти належать до позитивних сторін впровадження СЕУП, та є головними факторами, що впливають на швидкість якості надання ЕП в галузі охорони здоров'я.

До недоліків системи електронної реєстрації пацієнтів належить:

- обов'язкова наявність комп'ютера та Інтернету у користувача;
- необхідність сформованої елементарної комп'ютерної грамотності пацієнтів, що часто відсутні у людей похилого віку;
- часто вразливість самої системи електронної реєстрації до несанкціонованого доступу;

– через відсутність фінансування з боку держави більшість закладів охорони здоров'я в Україні досі використовують традиційні методи реєстрації пацієнтів та традиційний паперовий документообіг.

Отже, в умовах сучасного інформаційного суспільства впровадження та використання електронних послуг є дуже перспективним напрямом, реалізація якого надає ряд переваг як установам, де застосовуються системи електронного управління послугами, так і користувачам цими послугами. Особливо актуальним вбачається впровадження систем електронної реєстрації пацієнтів в сфері охорони здоров'я, оскільки це дасть змогу забезпечити населення швидкою та ефективною медичною допомогою, а також підвищити рівень надання послуг.

Однак, через відсутність фінансування з боку держави більшість закладів охорони здоров'я в Україні досі використовують традиційні методи реєстрації пацієнтів та традиційний паперовий документообіг. А значна частина медичних закладів, де реалізовано систему електронної реєстрації пацієнтів є переважно приватними. Саме тому на сьогодні існує необхідність встановлення органами державної влади відповідних законів та стандартів в сфері надання електронних послуг, та переходу до практичної реалізації систем електронного управління послугами охорони здоров'я з подальшим фінансуванням цієї сфери.

Слід відмітити, що в сучасних умовах все частіше впроваджуються системи електронного управління послугами в найрізноманітніших сферах. Це зумовлено насамперед тим, що використання таких систем дозволяє зекономити час, пришвидшити робочий процес, охопити велику цільову аудиторію, зробити використання тих чи інших послуг більш зручними.

Резюмуючи вище зазначене, можна стверджувати, щодля України постає питання формування єдиного інформаційного простору, що має бути вирішеним за допомогою інтенсивного використання інформаційних технологій. Поряд з цим виникає й проблема зростання обсягів інформаційних потоків. Тому, необхідним є удосконалення державних механізмів опанування і використання медичної інформації, її раціонального збору та аналізу.

Дослідження систем електронного управління послугами охорони здоров'я та їх впливу на ефективність роботи з документами організації не вичерпується межами даної роботи та потребує подальших поглиблених досліджень. Оскільки в майбутньому використання систем

управління електронними послугами буде впроваджено практично у всі сфери життєдіяльності людей, дослідження особливостей впровадження СЕУП в різних галузях суспільного життя (медицина, освіта, виробництво, комерція тощо) видається нам одним из перспективних напрямків сучасної науки.

Список використаних джерел

1. Про запровадження ведення електронного варіанта облікових статистичних форм в лікувально–профілактичних закладах [Електрон. ресурс]: Наказ МОЗ від 05.07.2005 № 330. – Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua/view.php?id=4190>.
2. Про затвердження галузевої програми “Електронна система реєстрації та обміну медичною інформацією між закладами, установами і організаціями системи охорони здоров’я: Наказ МОЗ від 25.07.2008 № 409 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua/view.php>
3. Про створення Єдиного інформаційного поля системи охорони здоров’я України [Електрон. ресурс]: Наказ міністерства охорони здоров’я України від 21 трав. 1998 р. № 127. – Режим доступу: <http://www.uazakon.com>.
4. Про затвердження електронного реєстру пацієнтів [Електрон. ресурс]: Постанова КМУ від 06.06.2012 № 546. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/>.
5. Гулиев, Я.И. Внедрение информационных систем в медицине: финансовый анализ / Я.И. Гулиев, И.Ф. Гулиева, Е.В. Рюмина // Аудит и финансовый анализ. – 2009. – №2. – С. 457-464.
6. Гусев, А.В. Важнейшие требования к проектированию интерфейса медицинской информационной системы / А.В. Гусев, А.Г. Дмитриев, С.И. Тихонов // Мед. академ. ж. – 2005. – № 2. – С. 218-221.
7. Гусинін, А.В. Аналіз стану українського ринку медичних інформаційних систем / А.В. Гусинін, Г.О. Селезнева // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sworld.com.ua/konfer23/660.htm>
8. Державний механізм забезпечення інформатизації системи охорони здоров’я: монографія / Р.Р. Ларіна, А.В. Владзимирський, О.В. Балуєва / Під заг. ред. проф. В.В. Дорофіїнко. – Донецьк: ТОВ «Цифровая типография», 2008.- 252 с.
9. Дітковська, М.Ю. Формування сучасного інформаційного середовища в закладах охорони здоров’я // Теорія та практика

- державного управління. – Вип.2 (33). – 2011. – С. 1 – 6. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/>
10. Журавель, І.Є. Електронне управління послугами охорони здоров'я: система електронної реєстрації пацієнтів / І.Є. Журавель, Т.А. Лугова // Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології ХХІ століття: зб.матеріалів Між нар. наук.-практ. конф., Одеса, вересень 2012 р. – Одеса: Друк, 2012. – С. 117-120.
11. Катерняк, І. Електронні послуги: проблеми та перспективи їх розвитку в Україні [Електрон. ресурс] / І. Катерняк. – Режим доступу: <http://www.udl.org.ua/articles/eservicesua.htm>.
12. Качмар, В.О. Медичні інформаційні системи – стан розвитку в Україні [Електрон. ресурс] / В.О. Качмар // Український журнал телемедицини та медичної телематики. – 2010. – № 1. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Chem_Biol/Ujtm/
13. Коваль, М.Ф. Чи потрібна інформатизація українській медицині? [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.experts.in.ua/baza/>
14. Медицинские информационные системы / А.В. Гусев, Ф.А. Романов, И.П. Дуданов и др. – Петрозаводск: ПетрГУ. – 404 с.
15. Мінцер, О.П. Засади створення єдиної державної системи інформаційного забезпечення закладів охорони здоров'я / О.П. Мінцер, Л.Ю. Бабінцева, М.В. Банчук // Мед. інф-ка та інженерія. – 2011. – № 3. – С. 5 -12.
16. Хвищун, А.І. Принципи формування єдиної медичної інформаційної системи великого міста / А.І. Хвищун, В.О. Качмар, Р.А. Бунь // Луганський інформ. вісник. – 2008. – № 1. – С. 192 – 194.

Робота посвящена дослідженню особливостей електронного управління послугами здравоохранения, выявлению положительных и отрицательных аспектов внедрения таких систем

Ключевые слова: електронна послуга, електронне управління послугами, система електронного управління послугами, медичинська інформаційна система, електронна медичинська карта, електронна реєстратура.

Work is devoted research of features of electronic management of health services, identifying the positive and negative aspects of implementing such systems.

Keywords: electronic service, electronic control services, electronic management services, medical information system, electronic health record, digital registration.